

Green City Accord

Paskaidrojoša piezīme par monitoringu un ziņošanu, kā arī obligāto rādītāju kopumu

Turpmāk sniegts īss pārskats par Green City Accord (GCA) monitoringa un ziņošanas (M&R) prasību stūrakmeņiem, kā arī obligāto rādītāju kopums katrai no piecām jomām, uz kurām attiecas Green City Accord: gaiss, ūdens, daba un bioloģiskā daudzveidība, atkritumi un aprites ekonomika, kā arī troksnis.

Ziņošana kā Green City Accord galvenais komponents

Parakstītājām pilsētām ir jāziņo par savu progresu piecās dažādās Green City Accord jomās. M&R sistēma, kas joprojām tiek izstrādāta, atspoguļos progresu šo mērķu sasniegšanā.

Tāpēc galvenie ziņošanas mērķi GCA ietvaros ir šādi:

- Tiek sniegti pierādījumi par to, kā parakstītājas pilsētas tuvojas piecu GCA mērķu sasniegšanai.
- Parakstītājām pilsētām tiek dota iespēja salīdzināt savu progresu ar citu pilsētu progresu.

Obligātie rādītāji

Pilns obligāto rādītāju kopums ir atrodams nākamajās lappusēs.

Lai izvairītos no pārāk liela papildu sloga pilsētām, obligāto rādītāju skaits ir ierobežots, un tāpēc nav paredzēts, ka tiem būtu pilnībā jāaptver visi GCA aspekti.

Papildus obligātajiem rādītājiem pilsētas tiek laipni aicinātas izmantot citus vietēji noteiktus rādītājus, lai uzraudzītu virzību uz to konkrēto vietējo mērķu sasniegšanu.

Obligāto rādītāju izmantošana

Obligātie rādītāji ir jāpiemēro:

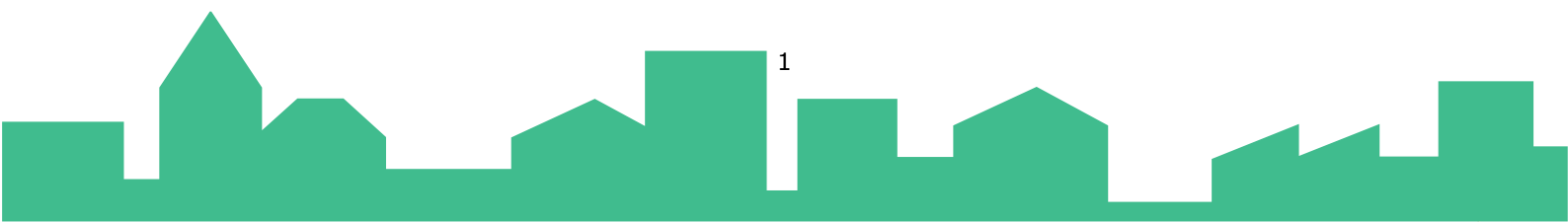
- sākotnējā līmeņa (t. i., sākuma punkta katrā jomā) noteikšanai divu gadu laikā pēc GCA parakstīšanas;
- ziņošanai par izmaiņām salīdzinājumā ar sākotnējo līmeni regulārā trīs gadu ciklā.

Ziņošanas instruments

Ziņošanas instruments būs pieejams drīz. Faktiski jums būs jāaizpilda divas sadaļas: obligātie rādītāji un darbības.

Obligātie rādītāji: Paredzēts, ka ziņošana notiks tiešsaistē, izmantojot īpašu instrumentu, kurā var tieši ievadīt rādītāju vērtības.

Darbības: *Plānotajām* darbībām (→ ziņojums par sākotnējo stāvokli) un *īstenotajām* darbībām (→ progresa ziņojumi) būs jāaizpilda veidne (angļu valodā), kuru pēc tam tīmekļa vietnē var augšupielādēt tam paredzētajā sadaļā, lai veiktu paziņošanu.

Gaiss

Pilsētas apņemās ievērojami uzlabot gaisa kvalitāti, tuvojoties PVO gaisa kvalitātes vadlīniju ievērošanai un pēc iespējas ātrāk izbeidzot ES gaisa kvalitātes standartu robežvērtību pārsniegšanu.

— **PM_{2,5} koncentrācija [augstākais gada vidējais rādītājs, kas novērots (pie)pilsētu fona stacijās]**

Šis rādītājs apzīmē cieto daļiņu (PM) vidējo koncentrāciju 2,5 gadu laikā pie visaugstākā fona līmeņa.

Atsauce: ES Direktīvas par gaisa kvalitāti ([2008/50/EK](#) un [2004/107/EK](#)) un [jaunās PVO gaisa kvalitātes pamatnostādnes](#)

— **PM₁₀ dienas koncentrācijas [lielākais dienu skaits gadā, kad tiek pārsniegta PVO ieteiktā vērtība 45 µg/m³, kas novērota jebkurā (pie)pilsētas fonā vai transporta radītā piesārņojuma mērīšanas stacijā]**

Šis rādītājs apzīmē cieto daļiņu PM₁₀ daudzumu dienās, kad tiek pārsniegta vērtība 45 µg/m³ jebkurā (pie)pilsētas fonā vai transporta radītā piesārņojuma mērīšanas stacijā.

Atsauce: ES Direktīvas par gaisa kvalitāti ([2008/50/EK](#) un [2004/107/EK](#)) un [jaunās PVO gaisa kvalitātes pamatnostādnes](#)

— **NO₂ koncentrācija (augstākais gada vidējais rādītājs, kas novērots stacijās pie satiksmes maģistrālēm)**

Šis rādītājs identificē slāpekļa dioksīda (NO₂) gada vidējo koncentrāciju vietās ar vislielāko satiksmes intensitāti.

Atsauce: ES Direktīvas par gaisa kvalitāti ([2008/50/EK](#) un [2004/107/EK](#)) un [jaunās PVO gaisa kvalitātes pamatnostādnes](#)

Ūdens

Pilsētas apņemās sasniegt būtisku progresu ūdenskrātuvju kvalitātes un ūdens izmantošanas efektivitātes uzlabošanā.

— **Mājsaimniecības ūdens patēriņš (litri/iedzīvotājs/dienā)**

Šis rādītājs ļauj uzskaitīt ūdens patēriņu mājsaimniecībās un tiek aprēķināts, izmantojot litrus uz vienu iedzīvotāju dienā.

Atsauce:

Piem., Eiropas Zaijās galvaspilsētas goda nosaukums 2023. [Vadlīnijas](#) (2020. gada maijs).

— **Infrastruktūras noplūžu indekss (ILI)**

Infrastruktūras noplūžu indekss (ILI) ir pašreizējie faktiskie gada zudumi (CARL), dalīti ar neizbēgamajiem faktiskajiem gada zudumiem (UARL)

ILI = CARL/UARL

ILI ir noplūžu procesu raksturojošs rādītājs, kas koriģē izmērītos zaudējumus, ņemot vērā darba spiedienu un tīkla garumu.

Atsauce:

Canfora P., Antonopoulos I. S., Dri M., Gaudillat P., Schönberger H. (2019) Best Environmental Management Practice for the Public Administration Sector (Labākā vides pārvaldības prakse valsts pārvaldes sektorā.). Kopīgā pētniecības centra Ziņojums par zinātni politikai [EUR 29705_EN](#); Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) [2020/2184](#) (2020. gada 16. decembris) par dzeramā ūdens kvalitāti

— **Pilsētas notekūdeņu procentuālā daļa, kas atbilst UWWTD prasībām (attiecībā uz savākšanu un sekundāro attīrīšanu)**

Notekūdeņu noslodzes procentuālā daļa, kas atbilst Direktīvas par komunālo notekūdeņu attīrīšanu (UWWTD) prasībām attiecībā uz savākšanu un sekundāro attīrīšanu.

Atsauce: Direktīva par komunālo notekūdeņu attīrīšanu (UWWTD) par savākšanu (3. pants) un sekundāro attīrīšanu (4. pants).

Daba un bioloģiskā daudzveidība

Pilsētas apņemās panākt ievērojamu progresu pilsētu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā un uzlabošanā, tostarp palielinot zaļo zonu apjomu un kvalitāti pilsētās, kā arī apturot pilsētu ekosistēmu zaudēšanu un veicinot to atjaunošanu.

— Aizsargāto dabas teritoriju, atjaunoto un dabiskoto teritoriju procentuālā daļa uz valsts zemes pašvaldībā

Statusa un tendences rādītājs, kas ļauj novērtēt aizsargājamo dabas teritoriju, atjaunoto un dabiskoto teritoriju platību pašvaldībā attiecībā pret kopējo pašvaldības platību.

Atsauce:

CBD (2014) [User's Manual on the Singapore Index on Cities' Biodiversity](#) (Lietotāja rokasgrāmata par Singapūras indeksu par pilsētu bioloģisko daudzveidību); Maes J u. c., Pilsētu ekosistēmu noturības uzlabošana, izmantojot zaļo infrastruktūru. Galīgais ziņojums, [EUR 29630 EN](#), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2019. gads; Dumitru, A.; Wendling, L. (2021) [Evaluating the Impact of Nature-based Solutions: Appendix of Methods](#). Publications Office of the European Union, Brussels, 2021, ISBN 978-92-76-22960-5, doi:10.2777/11361.

— Koku lapotnes pārklājuma procentuālā daļa pilsētā

Statusa rādītājs, kas ļauj novērtēt izaugušo koku īpatsvaru (ar potenciālu izaugt līdz pilnam briedumam) attiecībā pret pilsētas teritoriju un norāda pārklājumu.

Atsauce:

Doick et al. (2019) [The Canopy Cover of England's Towns and Cities](#): baselining and setting targets to improve human health and well-being (Anglijas mazpilsētu un pilsētu lapotnes pārklājums: pamatlīmenis un mērķu noteikšana cilvēku veselības un labklājības uzlabošanai); [Eiropas pilsētu atlants](#).

— Putnu sugu skaita izmaiņas pilsētā / pilsētas apbūvētajās zonās

Tendenču rādītājs, kas sniedz pārskatu par sugu daudzveidības izmaiņām: putnu izmantošana biotopa kvalitātes rādītāja aizstājēja lomā; svarīga ir koncentrēšanās uz blīvi apdzīvotām vietām, kur sugu skaits neizbēgami ir mazāks par dabisko ekosistēmu sugu skaitu; izmaiņas var notikt, atkārtoti ieviešot sugas vai, tām izzūdot.

Atsauce:

CBD (2014) [User's Manual on the Singapore Index on Cities' Biodiversity](#) (Lietotāja rokasgrāmata par Singapūras indeksu par pilsētu bioloģisko daudzveidību).

Atkritumi un aprites ekonomika

Pilsētas apņemties virzīties uz aprites ekonomiku, nodrošinot būtiskus uzlabojumus mājsaimniecību sadzīves atkritumu apsaimniekošanā, ievērojami samazinot atkritumu rašanos un to apglabāšanu poligonos, kā arī ievērojami palielinot atkārtotu izmantošanu, remontu un pārstrādi.

— Uz vienu iedzīvotāju radītie sadzīves atkritumi (tonnas)

Rādītājs ļauj kvantitatīvi novērtēt pilsētā radušos sadzīves atkritumu svaru, ieskaitot nepārstrādātus eksportam sagatavotos atkritumus, ko ģenerē viens iedzīvotājs.

Rādītājs jāsadala dažādās atkritumu kategorijās (sk. Eurostat)

cik vien detalizēti iespējams.

Rādītāju var izteikt kā "gadā radīto sadzīves atkritumu tonnas uz vienu iedzīvotāju".

Atsauce:

Eurostat datu bāzes definīcija; [Eurostat kompilācijas rokasgrāmata](#)

— Sadzīves atkritumu pārstrādes līmenis (%)

Rādītājs ļauj kvantitatīvi novērtēt pārstrādāto sadzīves atkritumu daļu kā daļu no kopējā radīto sadzīves atkritumu apjoma. Pārstrāde ietver materiālu pārstrādi, kompostēšanu un anaerobo šķelšanu. Attiecība tiek izteikta procentos (%), jo abi rādītāji tiek mērīti viena veida mērvienībā, proti, tonnās.

Atsauce:

[Eurostat datu bāzes definīcija](#); [Eurostat kompilācijas rokasgrāmata](#); [ES pilsētprogrammas partnerība aprites ekonomikā](#).

— Atkritumu poligonos apglabātie sadzīves atkritumi (%)

Rādītājs ļauj kvantitatīvi novērtēt procentuālo daļu no pilsētas robežās savākto sadzīves atkritumu daļas, kas tiek apglabāta poligonos (pilsētas robežās un ārpus tām). Rādītāju izsaka kā "apglabātu sadzīves atkritumu tonnas / savākto sadzīves atkritumu tonnas". Turklāt to var izteikt arī absolūtos skaitļos uz vienu iedzīvotāju, lai varētu veikt salīdzinājumu starp pilsētām.

Atsauce:

[Eurostat kompilācijas rokasgrāmata](#).

Troksnis

Pilsētas apņemas ievērojami samazināt trokšņa piesārņojumu pilsētās un tuvināties PVO ieteiktajam līmenim.

— **To iedzīvotāju procentuālā daļa, kuri pakļauti vidējam dienas-vakara-nakts trokšņa līmenim (Lden) $\geq$ 55 dB**

To iedzīvotāju procentuālā daļa, kuri pakļauti vidējam dienas-vakara-nakts trokšņa līmenim (Lden) $\geq$ 55 dB

Atsauce:

Vides trokšņa direktīva (VTD) ([2002/49/EK](#)) 5. pants, 6. pants; II pielikums; EVA, [Exposure of Europe's population to environmental noise](#) (Vides trokšņa iedarbība uz Eiropas iedzīvotājiem).

— **To iedzīvotāju procentuālā daļa, kuri ir pakļauti nakts troksnim (Lnight) $\geq$ 50 dB**

To iedzīvotāju procentuālā daļa, kuri ir pakļauti nakts troksnim (Lnight) $\geq$ 50 dB

Atsauce:

Vides trokšņa direktīva (VTD) ([2002/49/EK](#)) 5. pants, 6. pants; II pielikums; EVA, [Exposure of Europe's population to environmental noise](#) (Vides trokšņa iedarbība uz Eiropas iedzīvotājiem).

— **To (pieaugušo) iedzīvotāju procentuālā daļa, kuriem ir smagi miega traucējumi**

Datus par trokšņa iedarbību uz Iedzīvotājiem (t. i., no iepriekš minētā 1. un 2. rādītāja) var kombinēt ar devas un ietekmes attiecībām (t. i., formulām, kas norāda, kā ietekme mainās kā ekspozīcijas funkcija), lai aprēķinātu risku, ko rada trokšņa kaitīgā ietekme uz veselību. "Smagi miega traucējumi" ir viens no iedarbības veidiem (vai "veselības parametriem"), ko var aprēķināt; tas attiecas uz iepriekš minēto Lnight rādītāju.

Atsauce:

Komisijas 2020. gada 4. marta Direktīva (ES) [2020/367](#) ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/49/EK III pielikumu groza attiecībā uz vides trokšņa kaitīgās seku vērtēšanas metožu noteikšanu; EVA (2019.) [Environmental noise in Europe — 2020](#) (Vides troksnis Eiropā — 2020. gads).